

Večernik

Leto III. (X.), štev. 199

Maribor, torek 3. septembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni pe tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zelo počasi proti Evropi

»GROF ZEPPELIN« V TEŽKIH VIHARJIH NAD ATLANTIKOM. — KOMAJ 50 DO 60 KILOMETROV NA URO. — PRIHOD V FRIEDRICHSHAFEN SE BO ZATO ZNATNO ZAKASNIL. — VELIKE PRIPRAVE ZA SPREJEM.

FRIEDRICHSHAFEN, 3. septembra. Dočim je imel zračni kolos »Grof Zeppelin« pri svoji prvi vožnji iz Amerike v Evropo zelo ugodno vreme in je mogel razvijati največjo hitrost, pa se mora zračna ladja pri izvrševanju zadnje etape poleta okrog sveta boriti z močnimi protivetovi, ki zavzemajo mestoma značaj viharjev. Zrakoplov je zato v svoji hitrosti močno oviran. Kapitan Lehmann je prisiljen, da vsako uro izpremeni smer poleta. Moral je napraviti že več sto kilometrov postranske poti in se drži smeri južno od Azorskih otokov. Glasom brezžične brzojavke, ki je bila oddana, je mogel zrakoplov v zadnjih desetih urah preleteti komaj 900 kilometrov.

Vsed nenavadno neugodnega vremena na Atlantskem morju je treba računati z močno zakasnitvijo prihoda zračne ladje v Friedrichshafen. Pričakuje se, da bo prispel zrakoplov šele jutri v dopoldanskih urah nad Bodensko jezero. Po najnovejših poro-

čilih znaša povprečna hitrost komaj 50—60 km na uro.

Jesenski viharji nad oceanom povzročajo tudi neprestano menjavanje višine poleta. Dočim leti kolos čisto v višini 500 metrov nad morsk gladino, pa se mora marsikdaj spustiti 10—20 metrov nizko, da se izogne viharjem. Kljub vsem neprilikam pa so na krovu vsi zdravi in dobro razpoloženi. Vremenske postaje napovedujejo ob obali Evrope ugodno vreme in je pričakovati, da bo prišel zrakoplov, čim prej, mag viharje nad Atlantikom, v mirnejše zračne plasti, s čimer se bo hitrost zopet znatno povečala.

V Friedrichshafnu se vrše za sprejem zrakoplova velike priprave. Vsa poslopja v mestu so že v zastavi. Vsa prenočišča, tudi po privatnih stanovanjih, so že več dni oddana. Prihod predsednika Hindenburga je bil radi včerajšnje smrti njegove sestre odpovedan.

Obupne vesti iz Indije

KATASTROFALNA POVODENJ ZAVZEMA VEDNO VEČJI OBSEG. — NA TISOČE LJUDI NAŠLO SMRT V VALOVH INDUSA. — NAD 100.000 BEGUNCEV IZ POPLAVLJENEGA OZEMLJA.

LONDON, 3. septembra. Po poročilu iz Kalkute in Bombaya postajajo posledice strahovite povodnji vedno strašnejše. Reka Indus je vsled tega, ker so se podrli nasipi nekega ogromnega ledeniškega jezera na Himalaji, izstopila dosežaj v dolžini 650 km iz struge. Umazani valovi odnašajo s seboj vse, kar jim je na potu. Na stotine selišč, vasi in celo cela mesta so dobesedno izginila z zemeljskega površja. Velikanske mase vode tudi ogromni nasip pri Sukkurju, ki je stal 24 milijonov funtov ni mogel zadržati. Vsled silnega pritiska je popustil tudi on, vsled česar so se razlile nove mase vode na bližnja polja. Tudi 10.000 prebivalcev broječe mesto Bakhtar je pod vodo.

Indijska vlada se nahaja v hudih stiskah, ker ne ve, kam naj bi spravila nad 100.000 begunce, ki so pribežali iz poplavljenega ozemlja. Ljudem, ki so rešili le svoje golo življenje, manjka tudi živil. Begunci so spravili za silo v skladišča, javna in privatna poslopja, sploh povsod, kjerkoli je kaj prostora. Za red skrbi vojaštvo, ki opravlja tudi reševalna dela.

Škoda je že v dosedanjem obsegu katastrofe neizmerna. Število človeških žrtev sicer še ni ugotovljeno, vendar pa se domneva, da je našlo na tisoče ljudi smrt v silnih valovih divjega Indusa. Katastrofa zahteva vrh tega od dne do dne večji obseg.

Rusija nezadovoljna s francoskimi komunisti

PARIZ, 3. septembra. Veliko pozornost je vzbudila v političnih krogih vest, da so sovjeti, ki podpirajo komunistično gibanje po vsem svetu, silno nezadovoljni ravno s francoskimi komunisti, ki so nedvomno najbolj radikalni poborniki svetovne revolucije. Francoski komunisti so organizirali zadnje čase celo vrsto sabotažnih dejanj proti državnim oblastim in meščanstvu. Ako ne bi vlada za 1. avgust še pravočasno izvršila tako obsežne varnostne ukrepe, bi mogli francoski komunisti zaznamovati tedaj vsekar mnogo večje uspehe. Uradni krogi so si edini v tem, da se francoski ko-

munisti ravna strogo po navodilih iz Moskve.

Sedaj pa je prišla presenetljiva vest, da so sovjeti s komunisti Francije silno nezadovoljni. Očitajo jim namreč, da so premalo radikalni ter jih celo obdolžujejo, da pišejo njihovi organi, predvsem »Humanite«, v zadnjem času vedno bolj v meščanskem duhu, kar se vidi zlasti pri razpravljanju o rusko-kitajskem konfliktu.

Beograjski župan inž. Savčić odstopi

BEOGRAD, 3. septembra. Kakor se zatrijuje v poučenih krogih, namerava sedanja beograjska občinska uprava z žu-

v skladu z njegovo jugoslovensko ideologijo in dalekovidnimi računi o bodočnosti države in narodnega edinstva.

Vsekakor zanimiva in značilna priznanja glasila gospodarskih krogov, ki so postali vočigled težki gospodarski krizi že skrajno nezaupni.

panom inž. Savčićem v kratkem odstopiti. Kot naslednik inž. Savčića se imenuje bivši župan in sedanjí namestnik zunanega ministra dr. Kumanudi. Prvi podžupan bi postal Vasa Lazarević, drugi podžupan pa Dimitrije Naumović. Potrdila te vesti pa še manjka.

Izpraznitev Porenja in Saarske kotline

ZENEVA, 3. septembra. Pričetek uradnih pogajanj med zastopniki Francije in Nemčije glede izpraznitve Saarske kotline je določen za 15. t. m.

BRUSELJ, 3. septembra. Po uradnem sporočilu se prične evakuacija Porenja po belgijskih četah sredi septembra, tako da bo končana že začetkom novembra.

Nenavadne oporoke

Pred leti je umrl v Londonu trgovec Dickenson, ki je zapustil svoje premoženje v znesku 600.000 funtov sterlingov svoji ženi. Toda veselje nad lepo dedščino ji je pokvaril s sledečim pogojem:

»Ako pomislim, da je bil edini srečni čas v mojem življenju tedaj, ko mi je žena klubovala, tedaj moram priznati, da sem bil precej srecen, ker mi je sploh vedno klubovala. Zato hočem tudi premagati odpor, katerega mi je povzročal pogled njenega obraza. Zapuščam ji torej vse svoje premoženje pod pogojem, da prebije dnevno po dve uri ob mojem grobu. Ti poseti naj trajajo 10 let in sicer v spremstvu moje sestre, ki jo je še težje trpela kakor mene.

Podobno oporoko je zapustil William Darley v Ashu, samo s to razliko, da gre v tem slučaju za precej majhno premoženje. Darley je namreč zapustil svoji ženi 1 šiling s pripombo: Zapuščam ji ta znesek v posebnem priznanju njene spretnosti, s katero si je znala prilastiti manjše vsote iz mojega žepa, kadar je imela za to priliko.

V severni Angliji je razdelil neki veleposestnik svoje znatno zemljišče med svojo ženo in sestro, ki sta se tako sovražili, da po cela leta niste izpregovorili niti besede med seboj. Toda veleposestnik je v oporoki zahteval, da morate vsaj mesec dni vsako leto živeti skupaj in si napraviti vrh tega vsako leto medsebojno po šest obiskov. Vrh tega ste se morali pri tej priliki tudi trikrat objeti in poljubiti.

Neki strasten kadilec, čegar žena je silno sovražila tobak in delala možu radi pušenja neprestano sitnosti, je zapustil svoji boljši polovici svoje veliko premoženje samo pod pogojem, da pokadi vsak dan najmanj šest cigar.

Neki milanski bogataš je zaigral veliko premoženje. Toda strast ga je gnala naprej in tako je zaigral po vrsti še svoje konje, vozove, pohištvo, posestvo in hišo. Prišel je v največjo bedo, se zadolžil in umrl končno v ubožnici. Pred smrtjo je napravil oporoko. In ker razen svojega telesa ni imel prav nič, je določil, da naj mu po smrti odvzamejo kožo in prevlečejo z njo igralno mizo. Njegove kosti pa naj predelajo v kocke in jih razdele igralcem. Seveda niso izpolnili niti vrstice te nenavadne čudaške oporoke.

Imenovanje novega ministra trgovine in industrije

v osebi g. Juraja Demetrovića, bivšega pokrajinskega namestnika v Zagrebu in kasnejšega dolgoletnega narodnega poslanca, je simpatično odjeknilo v naši, tudi hrvatski javnosti. Najmerodajnejša bo v tem pogledu pač sodba gospodarskih krogov samih. In treba je naglasiti, da je glasilo glavnih gospodarskih institucij na Hrvatskem, zagrebški dnevnik »Jugoslovanski Lloyd«, objavilo topel pozdravni članek na naslov novega ministra. Najmarkantnejše misli v članku so sledeče:

Novi minister je ena najmarkantnejših oseb našega javnega življenja tekom zadnjih desetletij. Kakor skoro večina današnjih najboljših evropskih državnikov, je tudi on izšel iz marksistične šole, ki iz svojih najbolj talentiranih učencev ne ustvarja samo suhoparnih dogmatikov in logikov, ampak odločne, smeje, elastične in okretne politike, ki pri vsej načelnosti vendarle vedo, da se niti življenje podencev, še manj pa narodov in držav ne more urejevati s parolami, dogmami in logikami, sestavljenimi za pisalno mizo ali improviziranimi na demagoških zborovanjih. Realistična šola je vzgojila tudi novega ministra trgovine, in to je prvi blus, ki ga treba naglasiti.

Druga odlika je zopet ta, da novi minister kljub svoji realističnosti — ali kakor se nekateri izražajo — materialistični vzgoji ni nikak osebni materialist in ne človek, ki bi videl samo od danes do jutri, ampak je politik, ki — jasno gledajoč na realne potrebe sedanjosti — gleda tudi na ono, kar bo v bodočnosti. Ima stroge principe, od kojih ne odstopi, in bo odstopil z vsakega položaja, ako ne odgovarja njegovim realnim in dobro premišljenim principom. Zato je tudi od svoje rane mladosti prepričan in borben Jugosloven, pristaša narodnega in državnega edinstva kot predpogojev kulturnega in ekonomskega napredka južnih Slovanov. Za časa vojne je jasno videl, kako so socialisti zagazili zlasti v vprašanjih malih narodov, kako je njihova teorija prišla v konflikt s prakso na vseh področjih politike in ekonomije, in kakor mnogi drugi današnji najuglednejši državniki Evrope je tudi on izvajal konsekvence in se pridružil demokratski struji. Tudi na najbolj eksponiranih položajih v stranki pa ni gojil surovega partizanstva. Ni se trgal za časti in položaje, dasi je po svojih sposobnostih imel do njih pravico.

Kot narodni poslanec je delal izredno vestno v mnogih parlamentarnih odborih, in ni nobena tajnost, da je bil on eden redkih poslancev, ki je delal in ki ni zastojen prejemal poslanskih dnevnih. Njegovo delo, inicijativa, kritika in zrelo, realistično gledanje na vse finančne in splošne ekonomske prilike in potrebe — vse to je bilo s priznanjem kvitirano nele od vseh boljših parlamentarcev, brez ozira na stranke, ampak še bolj s strani gospodarskih krogov, ki so v njem našli podporo in razumevanje. Novi minister stopa v svoj resor z izrednim poznavanjem

Slovensko narodno gospodarstvo

GREHI PRVIH LET. — EKSPLOATACIJA NAŠE ZEMLJE PO TUJCIH. —
ODTOK NAŠEGA KAPITALA. — POTREBA SAMOOBRAMBE.

Tik pred koncem svetovne vojne je napisal g. Albin Prepeluh (Abditus) brošuro »Problemi malega naroda«, v kateri je podal pregled našega tedanjega stanja in smernice za bodočnost. Ker je narodno gospodarstvo eden glavnih temeljev vsake narodne individualnosti, je obdelal tudi to poglavje ter naglasil, da bo v letih bodoče svobode treba posvetiti vso pažnjo naši gospodarski osamosvojitvi ter skrbti za ustvaritev novih pridobitnih in eksistenčnih možnosti. Takrat, v tistih dneh prve zore, so bile to razveseljive besede in tisti, ki smo z vso dušo viseili na osvobojenju in razvoju našega naroda, smo jih sprejeli z odprtimi rokami. Tako nekako kakor smo si zamišljali našo bodočnost.

Toda veliki trenutek l. 1918 nas je našel nepripravljeni, in kakor smo na vseh področjih zamudili vse najboljše prilike, tako smo zamudili tudi na gospodarskem področju. Ako se danes po enajstih letih našega osvobojenja, ozremo na naše narodno gospodarstvo, vidimo, da ne le nismo napredovali, temveč da smo nazadovale. Namesto, da bi bili kapital, ki smo ga imeli tik po svetovni vojni, plodono naložili, smo ga zapravili z raznimi eksperimenti, ki so bili že vnaprej obsojeni na neuspeh. S tem smo upropastili večinoma še tisto, kar smo že imeli in postali smo gospodarsko še bolj odvisni nego smo bili poprej. Danes, po enajstih letih, je večina naši industrijskih, bančnih in drugih velikih podjetij v tujih rokah. Naša zemlja, naše delo in naše znanje se eksploatira po tujcih, ki čisti dobiček vseh teh naših vrednot odnašajo izven Slovenije: v Zagreb, Beograd, Avstrijo, Nemčijo, Českoslovaško, Italijo, Francijo, Anglijo itd.

Leto za letom roma čisti dobiček večine v Sloveniji poslujočih bank, odnosno podružnic industrijskih in trgovskih podjetij drugam, kjer se uporablja za ustanavljanje novih podjetij in za bogatitev tujih mest, pokrajin in držav; mi v Sloveniji pa ne moremo dalje; naša pridobitna moč se ne dviga, temveč pada in naše ljudstvo, duševno in ročno delavstvo, se mora seliti s trebuhom za kru-

hom. Sprva se tega niti zavedali nismo, ker nam je meglila pogled politično-strankarska borba za prihle teorije, in šele v zadnjem času, ko smo prišli do skrajnosti, smo se zganili in naše dnevno časopisje prireja sedaj ankete ter se vprašuje, kje tiče vzroki naše mizerije.

Mi smo že v mnogih člankih naglasili, da je glavni slovenski eksistenčni problem pomnožitev pridobitnih možnosti, ki naj bi ustvarile podlago za eksistenco naščajočega števila prebivalstva. Ako namreč hočemo, da bo pri nas konec brezposelnosti, da bo konec bede in izseljevanja, potem moramo skrbeti za ustanavljanje novih industrijskih podjetij. Kajti s samim poljedelstvom, živinorejo in gozdarstvom se ne moremo rešiti; za to imamo premalo zemlje! Za ustanovitve in razvoj take industrije bi pa potrebovali tisti kapital, ki ga producirajo že obstoječa podjetja na slovenski zemlji in tisti kapital, ki se zbira v bankah, ki poslujejo na naših tleh. Ta kapital pa na tem našem razvoju, ker je v tujih rokah, nima interesa; njemu je samo do tega, da iztisne iz nas in naših dobrin čim več dobička ter ga potem porabi za reševanje svojih lastnih gospodarskih problemov. Mi Slovenci torej ne bogatimo tujeve samo s svojimi izseljenci, s svojim delom in blagom, temveč tudi s svojim čistim kapitalom.

To poglavje je obupno in če bo šel razvoj dalje v tej smeri, bomo postali kmalu samo še kolonija tujih eksploatatorjev, izžeta po delovnih močeh, po prirodnem bogastvu ter zato obubožana in nesposobna za vsak višji razvoj. Zato je neobhodno potrebno, da začnemo vsaj zdaj, po enajstih letih svobode, misliti na rešitev tega težkega problema. Pred vsem pa je tu potrebno, da čuvamo vsaj tisti kapital, ki se nahaja zares v naših lastnih rokah in ga iz teh rok ne dajemo tistim, ki ga ne marajo ohraniti nam, temveč izvoziti. Začeti moramo torej tam, kjer smo leta 1918. prenehali, kajti brez gospodarske svobode ni gospodarskega razvoja, brez gospodarskega razvoja pa ni narodnega, kulturnega in socialnega napredka.

Automobil u plamenih

Davi, ob pol šestih zjutraj, je drvel skozi Hoče luksuzni avtomobil, v katerem se je peljal mariborski trgovec g. Franc Vidovič. Nenadoma se je med vožnjo pojavil v zadnjem delu ogenj, ki se je pričel naglo širiti. Najbrže se je vnel bencin, na kak način, pa še ni ugotovljeno. G. Vidovič niti opazil ni, kaj se godi za njegovim hrbtom. Na nesrečo, ki bi lahko postala usodna tudi nanj, ga je opozoril šele neki kolešar, ki je slučajno vozil mimo. A tedaj je bilo že prepozno. Ogenj se je razširil z veliko naglico in je kmalu objel ves avto, ki je bil zavrt v gost dim. Avtomobil je v kratkem času na cesti popolnoma zgorel. Škoda se ceni na 60.000 Din. Avto, ki je bil last tvrdke Kaladaj iz Maribora, je bil zavarovan.

Smrtna kosa.

V Mariboru je preminul včeraj po kratki bolezni v 34. letu starosti, gosp. Henrik Mencej, uradnik državne železnice. Neizprosna smrt ga je pokosila ravno v času, ko si je hotel ustvariti svojo domačijo. Pogreb se bo vršil v sredo, t. j. m. ob 16. uri iz mrtvašnice oblastne splošne bolnice na pokopališče na Po-brežju. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Spremembe posesti.

V poslednjih tednih so bile v zemljiški knjigi v Mariboru zabeležene sledeče spremembe posesti: Kalister Sidoni iz Frankopaneve ulice 46 je prodal Ludoviku Voršiču na Koroški cesti št. 5 hišo št. 45 v Frankopanovi ulici za 450.000 Din. — Josip-Ludvig iz Ptuj je prodal Francu Mašanetu v Kopaljski ul. št. 1 hišo št. 7 v Magdalenski ul. za 117.000 Din. — Trvdka »Konzerva« d. z. o. z. je prodala posestnici Alojziji Vinceti v Slovenski ulici hišo št. 6 v Miklošičevi ulici za 350.000 Din. — Alfred Lininger, Prešernova ulica 19. je prodal diplomirani babici Ivani Kos v Pristanu 10, hišo št. 2 v Pristanu za 450.000 Din. — Jakob Španič, Kopitarjeva 11, je prodal Tereziji Bauerl v Gospodski ulici hišo št. 11 v Kopitarjevi ulici za 700.000 Din. —

Nové krušne cene v Mariboru.

Od četrta, 5. t. m. dalje bodo prodajali mariborski peki kruh po sledečih cenah: 57 dkg črnega po 2.50 Din, 114 dkg po 5 Din; 53 dkg belega po 2.50 Din, 106 dkg po 5 Din, kar odgovarja sedanjim cenam moke. Nova regulacija je uvedena torej na podlagi teže namesto v denariju, kar je v Sloveniji že dolga leta običajno.

Srebrno poroko

praznujeta v sredo, dne 4. t. m. Anton Vrtovec, zvanik polic. komisarijata in njegova soproga Emilia, rojena Lisjak. Jubilanta sta vzgojila svoje tri sinove v strogo narodnem in naprednem duhu. — Slavljencema želimo, da bi čakala zlato poroko!

Šola Glasbene Matice v Mariboru

prične z vpisovanjem v ponedeljek, 9. septembra, dnevno od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Novi gojenci morajo priti k vpisovanju v spremstvu svojih starišev oziroma njih namestnikov, ter imajo pri vpisovanju predložiti svoje zadnje šolske spričevalo. Podrobnosti na uličnih plakatih, odnosno v ravnateljstvu Glasb. Matice.

Delovanje rešilne postaje v mesecu avgustu.

Mariborska rešilna postaja je v prošlem mesecu posredovala v 215 slučajih. Od teh odpade na nezgode pri delu in v prometu 120 slučajev. Največ je bilo nezdod v prometu, namreč 96, torej povprečno po 3 slučajih na dan. V slučajih težke obolenosti je rešilna postaja posredovala s prevozom bolnikov 61 krat. Rojstev, oz. splavov, pri katerih je morala rešilna postaja posredovati, je bilo 32. — Zanimovati je dva slučajja poizkušene samomora, 4 nezgode pa so se končale s smrtnim izidom. Na dan je prišlo v mesecu avgustu povprečno 7 slučajev.

Oficirski ples na čast rojstnega dne prestolonaslednika Petra

priredil oficirji mariborske garnizije dne 6. septembra v dvorani Uniona. Vabila se že razpošiljajo. Kdor bi vabila pomotoma ne prejel in bi se rad udeležil plesa, naj se obrne na sodnega kapetana gosp. Aleksandrova v Oficirskem domu. Oblaka za dame plesna ali koncertna, za gosode črna.

»KARO« najboljši čevlji.

Prihodnje porotno zasedanje.

Prihodnja porota bo razpravljala o vrsti težkih zločinskih in hudodelskih primerov. Doslej so razpisane tri razprave: roparski umor in hudodelstvo obrekovanja za 16. september. Za 18. september ste razpisani dve razpravi: ena radi hudodelstva tatvine ter ena radi hudodelstva umora svoje žene. Na vrsto pridejo bržčas tudi razprave o posilstvu in izsiljevanju, o umoru posestnika Jakoba Žirovnika na minoritskem travniku v Ptuj, o detomoru iz Prekmurja, o umoru 14 dni starega otroka v Apaški kotlini, ki ga je mati prinesla iz Avstrije in vrgla v bližini Zg. Cmureka v potok. Obravnavala se bo dalje tudi 9. aprila preložena razprava zoper Ivana Kolarja, mlinarskega vajenca iz Sekelj pri Središču, ki je obdolžen roparskega umora. Prva razprava je bila preložena, da zdravniki preiščejo duševno stanje obtoženca.

Ukradeno dvokolo.

Včeraj dopoldne je ukradel neznan prijatelj koles posestniku Alojzu Čelcerju iz Sp. Kungote dvokolo znamke Steyr, vredno 1500 Din. Tatvina je bila izvršena na Aleksandrovi cesti na hodniku hiše št. 14.

Čudne metode pri delu

uvaja, kakor se nam poroča, neki snimač hmelja v Scherbaumovih hmeljskih nasadih v Bistrici pri Mariboru. Mlajše obralce hmelja vlačijo za ušesa in jih celo pretepa. Tako postopanje je tembolj obodbe vredno, ako se pomisli, da so obralci hmelja za svoje delo zelo, zelo zelo skromno plačani, ne glede na to, da je tak način priganjanja k delu surovost svoje vrste.

Jožefova stolpna ura

v Studencih gre sicer še kolikor toliko pravilno, bipe pa tako konfuzno, da človeka naravnost zmeša. Davi ob 6. je »darila enkrat, čez četrte ure pa — trikrat! Ura, ki je edina javna ura v Studencih, je pač potrebna popravila.

Riziko dela.

V kamnolomu blizu Kamniškega jarža se je ponesrečil 29letni delavec Stanko Kramberger, ki si je natri levo nogo. Morali so ga z rešilnim avtom prepeljati v bolnico.

Državni predsednik — učitelj petja

Neki bivši državni poglavar se preživlja sedaj — s poučevanjem petja. Je to bivši predsednik mehiške republike, Adolfo de la Huerta. Ko se je lepega jutra prebudil, je bil predsednik Mehike. V Mehiki, tej klasični deželi revolucij, se to zgodi čisto lahko in popolnoma ne pričakovano.

Kot praktično misleč človek se Huerta ni dosti zmenil za to, da je prišel kmalu nato zopet v nemilost in da je bil celo izgnan iz države. Pobral je kratkoma svoje stvari, zapustil kar čez noč nevhvaležno deželo in se nastanil v filmskem mestu Hollywoodu, da si tamkaj poišče svojo novo srečo kot — učitelj petja. In imel je uspeh. Ima že prav mnogo učencev in je vzbudil veliko pozornost zlasti z nekim novim sistemom.

Kakor poročajo časopisi, zna bivši predsednik Mehike, stopnjavati človeški glas do splošno nedosegljive moči. To skrivnost so poznali že stari Rimljani in Grki. V 17. stoletju je eksperimentalni italijanski profesor Porpoda s to svojevrstno metodo, l. 1929 pa se ima zahvaliti tej metodi za svoje uspehe bivši mehiški predsednik Huerta. Pač veliko boljše, kakor končati življenje v kazni, kar se je pripetilo njegovemu predniku Viktorju Huerti, ki ni bil niti eno leto predsednik republike in je na svojo lastno škodo pozabil, da bi se pravočasno preselil in se tudi on morda izselil v Hollywood.

Neugodna informacija

Posojevalec denarja: »Moje poizvedbe o vas so zelo neugodne.«
Stranka: »Na to torej ne boste nič dali!«
Posojevalec: »Niti dinarja!«

Mariborski in dnevi drobiž

Klasičen vzgled marljivosti in vztrajnosti

V osmih mesecih dovršil štiri višje razrede realke in maturo. To je gotovo senzacija za vsakogar, ki je dolga leta posedal po srednješolskih klopih in se v smrtnem strahu pripravljaj na maturo. Gospod Franc Mačus, uradnik Mestne hranilnice v Mariboru, ki je pred osmimi leti absolvirajl trgovsko šolo, pa je dovršil to delo v uprav zepelinemskem tempu. Pred božičem 1928 se je z mladeniško energijo lotil študija realnih predmetov in z izredno vztrajnostjo in marljivostjo dokončal realko. Ker mu ministrstvo ni priznalo izpita iz predmetov, ki jih je obiskoval že na trgovski šoli, mu ni preostalo nič drugega, kakor da še enkrat ponovi obsežno tvarino. Že začetkom junija letošnjega leta je položil nato najprej izpit čez četrti razred, sredi junija čez peti in koncem junija čez šesti razred. Avgust pa je bil določen za sedmi razred in maturo. Že dne 31. avgusta je g. Mačus s prav dobrim maturitetnim spričevalom v žepu zapustil realko. Le železna energija in vztrajnost in zraven seveda tudi izredna talentiranost omogoči človeku take uspehe. Lepi uspeh gosp. Mačusa, ki je star 24 let, že načelnik »Šokola«, je ceniti tembolj, ker je ves ta čas opravljal svojo službo in šele za čas izpitov prošil za proste dneve. Kakor se čuje, namerava g. Mačus zapustiti svojo dosedanje službo ter oditi v Berlin na visoko šolo za telesne vaje in na tehniko. G. Mačusu, ki je podal vsekakor klasičen vzgled marljivosti, vztrajnosti in nadarjenosti, naše najiskrenejše čestitke k lepemu uspehu!

Sezone je konec — sezona pričjenja

Poletna sezona — doba počitnic, dopustov in oddiha, je zaključena. Bila je prijetna, gorka in suha, kar imamo pač zahvaliti naklonjenosti vremenskih bogov, ki so prizanašali, kakor že dolgo ne. Meteorologi so ugotovili, da tako ugodnega vremena že nismo imeli 18 poletij. Konstatacija velja za vso Evropo, zlasti pa za naše letoviške kraje, kjer se je prijetnost počitniške sezone predvsem čutila v močnem dotoku tujcev. Vročina vztraja, čeprav je nekoliko popustila, vendar vremenski preroki napovedujejo stalnost temperature. Suho poletje je gorkoto stopnjevalo, katere blagodejni vpliv bo čutili še daleč v jesen. Stoletna pratika meni, da bo gorko samo še do 6. septembra, dočim bo 8. sept. slana, nato pa se bo ozračje shladilo.

Vsekakor je sezona konec, pričjenja pa nova — navidezno sezona zabav, gledališč in koncertov, stvarno pa sezona enajstmesečnega nepretrganega dela. — Delo je zopet pričelo, tako pri onih, ki se trudijo, da bi nan. pripravili in nudili prijetno, razvedrila polno sezono, kakor tudi pri nas, ki smo vsa svoja stremjenja usmerili za tem, da si v enajstih mestih zaslužimo v prihodnjem poletju mesec dni oddiha.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva je pozvalo v Beograd zastopnike posrednih poverjeništev v zadevi šolske zakonodaje. Na ta poziv sta odpotovala v Beograd tudi zastopnika UJU — poverjeništvu Ljubljana. Obenem javlja poverjeništvu, da izide prihodnja številka Učit. Tovariša 12. septembra.

Naš solnčni sistem in vseмирje

ŠTEVILO SVETOV NAŠEGA SOLNČNEGA SISTEMA. — NAŠ SOLNČNI SISTEM IN DRUGI SISTEMI. ALI JE SAMO NAŠA ZEMLJA OBLJUDENA?

V dosedanjih člankih smo si ogledali po vrsti od znotraj nazven vse planete, njihove lune in planete, ki obkrožajo naš centralno telo, sonce, in pripadajo zaradi tega našemu solnčnemu sistemu. Vsega skupaj šteje naš solnčni sistem krog 1050 nebesih teles ali svetov, in sicer: 1 sonce, 8 planetov, 27 lun in preko 1000 planetoidov ali asteroidov. Solncu najbližji in le za 58 milijonov kilometrov od njega oddaljen je planet Merkur, ki rabi za obkrožitev 88 naših dni in je za 0,98 manjši kakor naša zemlja. Merkur nima lune. Njegova in naša sosedna Venera je od sonca oddaljena 108 milijonov km, je le za 0,19 manjša kakor naša zemlja in potuje krog sonca 225 dni. Tudi ona nima lune. Naša zemlja je oddaljena od središča 149 milijonov km in obkroži sonce v 365 dneh. Ima 1 luno. Četrty planet, Mars, je oddaljen 228 milijonov km, obkroži sonce v 687 dneh in je za 0,89 manjši kakor zemlja. Ima dve luni.

Za Marsom krožijo krog sonca planetoidi ali asteroidi, katerih je preko 1000 in so vsi majhna in neznatna nebesna telesa od 10 do nekaj sto km v premeru. Za njimi se vrte zunanji veliki planeti. Prvi, Jupiter, je oddaljen 778 milijonov km, potrebuje za pot krog sonca 4.333 dni ter je 317 in polkrat večji kakor naš planet. Jupiter ima 9 lun. Saturn, s svojim čudovitim obročem, je oddaljen od sonca 1.726 milijonov km, njegovo leto traja 10.759 dni ter je 95 krat večji od zemlje. Saturn obkroži 10 lun. Uran, sedmi planet našega sistema kroži krog sonca v razdalji 2.869 milijonov km, v 30.586 dneh. Od naše zemlje je 14 in polkrat večji ter ima 4 lune. In naposled osmi, Neptun, ki je oddaljen od sonca 4.496 milijonov km, rabi za svojo pot 60.188 dni, je približno 14 krat večji od naše zemlje ter ima, kolikor do danes vemo, samo eno luno.

Tak je v celoti naš solnčni sistem, h kateremu pa moramo priložiti tudi še komete ali zvezde repatice, o katerih bomo spregovorili posebej. Središče vsega je naše sonce; krog njega se vrtijo skupaj z našo zemljo vsi ti našti svetovi. Ono

jim določa pot, ono jim daje svetlobo in toploto. Ko bi nenadoma izginilo sonce, bi nastala strašna katastrofa, ki ne bi povzročala samo smrti vseh živih bitij na naši zemlji in na drugih planetih, če obstojajo, ampak bi tudi spremenila poti in kretanje vseh planetov, planetoidov in lun. Taka katastrofa se pa seveda ne more zgoditi, ker čudoviti red, ki vlada v svetovju, ne pozna takih »nepričakovanih« dogodkov. Vse se vrši po večno veljavnih zakonih.

Ves ta naš solnčni sistem je le drobec v vsemirju, ki premore še milijone in milijone solnc, katere prav tako kakor naš obkrožajo številni planeti in te planete zopet manjša telesa, lune. Vsak solnčni sistem pa pripada zopet višjemu sistemu in tudi teh sistemov je nebroj. Vsi ti velesistemi skupaj tvorijo vseмирje, katerega si mi s svojim razumom ne moremo predstavljati in ga ne moremo ter ga nikdar ne bomo mogli doumjeti. V tem ogromnem vsemirju krožijo torej bilijoni in bilijoni svetov, ki so prav taki kakor je naša zemlja. Ti svetovi nastajajo in razpadajo, prav tako kakor se neprestano rodijo in umirajo ljudje. Toda življenje svetov se niti izdaleka ne da primerjati s časovno dobo človeka, kajti dolgotrajnost njihovega življenja se raztega preko milijonov in milijonov, da, bilijonov, trilijonov in še več let. Kljub temu pa tudi v vsemirju ni ničesar večnega!

Kaj je pa teh svetovih, katerih je na milijone? So tudi na njih živa, nam ljudem podobna bitja s svojimi usodami, srečo in nesrečo, z veseljem in z žalostjo? Mi tega ne vemo in s svojimi primitivnimi sredstvi tudi doznati ne moremo, toda razum nam pravi, da je popolnoma izključeno, da bi bila obljudena naša naša zemlja. Tudi na ostalih svetovih, ki se nahajajo v istem razvojnem stadiju kakor naša zemlja, žive živa bitja. Morebiti so prav taka kakor naša zemeljska, morebiti pa so tudi popolnoma različna in si jih mi niti predstavljati ne moremo: Vsekakor smo pa mi samo neskončno majhen drobec v celoti, ki je za nas pojme brezmejna in nedoumljiva.

ročal naj ga proda kakemu ljubitelju starin. — »Nato sem posetil uradnika je pripovedoval mizar, ki mi je takoj ponudil pet rubljev, kar se mi je zdelo sumljivo in sem seveda skušal iztisniti iz njega še večjo vsoto. Zahteval sem, naj mi izplača znesek, na katerega je glasil dokument. Ker se nisva sporazumela, uradnik mi je nudil le polovico, sva dogovorila sestanek za danes, uradnik pa mi je celo zagotovil, da bo prinesel petdeset rubljev. Ko sva se ponovno sestala, so naju aretirali in privedli k vam.«

Policijski ravnatelj je nato zaslíhal še uradnika, ki je izpovedbe delavca potrdil. Končno je policija poslala vrednostni papir hranilnici v Moskvo. Odgovor je bil presenetljiv. Pri pregledovanju arhivov se je ugotovilo, da je vloga točno vpisana in papir še veljaven. Njegova vrednost pa je z obrestmi znašala po enem stoletju 65.000 rubljev. Delavec ni mogel razumeti dejstva, da je preko noči postal bogataš. »Vi se norčujete z mano,« — je dejal policijskemu šefu, »i mu je prvi sporočil veselo novico.

Ves iz sebe je mrmral Bogdanov nerazumljive besede. Pot ga je v trenutku obliil in dolgo ni verjel svoji sreči. Stopil je na mestu, kakor da bi ga peklo podplate, končno pa je dejal: »Dovolite mi gospod ravnatelj, da poklonim inspektorju Urusovu tisoč rubljev?« — »Čemu njemu?« — »Ker me je on ob tako srečnem trenutku aretirjal, sicer bi bil prejel za dragoceni papir le petdeset rubljev.«

Strogo po navodilu.

Zdravnik se je radostno nasmejal ko je stopil v sobo.

»Danes pa izgledate mnogo boljše,«

»Seveda, saj sem tudi natančno to storil, kar je zapisano na medicinski steklenici.«

»Tako je prav, moj dragi, tako je prav. Kaj pa je napisano na steklenici?«

»Steklenica mora biti vedno dobro zamazana.«

Use za lepoto

Lepo je, kar ugaja. Nekje obožujejo blondinke, drugje brunetke, tu se ogrevajo za vitko linijo, tam zopet za Rubensovo bujnost. Nič ni bolj nestanovitno in različno kakor okus. Zato se je treba okusom prilagoditi in skrbeti za nego svoje lepote.

Najstarejša je vsekakor nega las, ki so jih česali in mazili Rimljani že za časa cesarjev. Kremo za lase pa poznajo tudi dame Eskimov, ki uporabljajo mast severnih jelenov. Na otok Fidži uporabljajo parfimirano olje in smole raznih dreves, kajti pri njih morajo biti lasje trdi kakor ščetine. Na Society otokih si barvajo lase s koralno vodo in častijo celo boga Totoropta, ki je zaščitnik frizure. Japonka je primorana, da leži na trdi deski mesto na blazini, ker bi si sicer pokvarila komplicirano frizuro, ki zahteva pri obnavljanju ure in ure časa. Trajne kodre pa so poznali tudi že Rimljani. Zgodovina pripoveduje, da je za časa Nerona živela neka specialistinja, toda njen postopek je trajal več tednov. Rožmarin in kamilice pa so že od nekdaj preizkušeno sredstvo za olepševanje las.

Tudi šminkanje je zasledila zgodovina v davni, ki je prav tako kakor nega las, v različnih deželah različno. Na vzhodu poznajo na stotine receptov za izdelovanje najrazličnejših šmink, ki služijo različnim svrham. Največ pozornosti pa se posveča okolici oči.

V zgodovini lepote kulture je najti precejšnjo vez med vzvišenim in smešnim. Čarovnice, bele žene, čarovniki in drugi izkoriščevalci človeških slabosti, so prodajali lepote leke za drage denarje. Vendar je med takratnimi pripomočki in med današnjimi svetovnimi znamkami prav majhna razlika, čeprav so se čarovniška mazila dobavljala v umazanih kotlih in vrčih, sodobna pa v brušenih in okusnih steklenicah. Mazači so varali svet že nekdaj, ga varajo danes in ga bodo tudi v bodoče. Neizčrpna želja po lepoti jim lajša delo.

John Wilmont, Rochesterski grof, je anonisiral v angleških časopisih, da so vse žene Italije mlečne in mlade, kakor petnajstletne deklice, dočim se lahko pri vsaki Angležinji ugotovi z enim samim pogledom njena starost, kakor pri kobilah. Vse starostne znake pa je lahko odpraviti z enim samim obiskom njegovega ateljeja. Tako si je izgnani grof, ki je izgubil milost kralja Karla, služil denar.

Živo truplo

Pisatelj se čisto neupravičeno očita, da opisujejo v svojih romanih prav neverjetne stvari. Vendar se je že čisto pokazalo, da dogodki, ki jih je opisovala bujna pisateljska domišljija, nikakor niso nemogoči, kakor je videti na prvi pogled. V kolikih romanih ni mogoče ugotoviti, da se je junak, ki je bil na koncu prvega zvezka v skrajni življenjski nevarnosti, pojavi v drugem zvezku takoj spočetka zdrav in vesel, ne da bi bila ta nenadna izprememba utemeljena. Da pa se take stvari dogajajo tudi v vsakdanjem življenju, dokazuje med drugimi sledeči zanimivi prigodek, ki se je odigral pred nekaj dnevi v pariškem predmestju St. Denisu.

Dva ribiča, ki sta se vračala zvečer po kalni Seini domov, sta nenadoma opazila na površju nekaj temnega. Takoj sta odplula skrivnostni stvari nasproti in ugotovila ob velikem presenečenju, da gre za truplo nekega moškega. Spravila sta mrliča takoj na suho in ga skušala spraviti zopet h življenju. Neki zdravnik mu je dal celo injekcijo, toda vsi poskusi, da bi nesrečnika obudili zopet k življenju, so bili brez uspeha. Zato so ga proglasili za mrtvega in prenesli v mrtvašnico v St. Denis. Tamkaj so morali truplo, predno so je položili v krsto, osnažiti. Ko so položili mrliča pod prho, pa je nenadoma oživel in gledal začuden, kaj se godi okrog njega. Bil je to mlad Poljak. Ko si je nekoliko opomogel in so mu pojasnili, na kak način je prišel v mrtvašnico, je izjavil, da je pri poskusu, da se sam nauči plavati, izginil pod vodo. Kaj se je pozneje godilo z njim, ne ve nič. Ko je prišel pozneje v mrtvašnico tajnik policijskega revirja, da zadosti zakonitim predpisom, je na svoje silno presenečenje zapazil pred seboj namesto dozdevnega trupla zdravega in močnega mladeniča.

Sport

Kapetan ZNP-a demisioniral.

G. Niko Petrović je odložil funkcijo podsaveznega kapetana radi diferenc, ki so nastale med njim in nekaterimi odborniki ZNP-a. Zagrebški sportni krogi se nadejajo, da jim bo uspelo, da sposobnega funkcionarja ohranijo v sportnih vrstah in da spor likvidirajo brez izgub.

Medmestna plavalna tekma Split-Dubrovnik

je končala s pičlo zmago Splita v razmerju 54:48. Dubrovnik je zmagal v waterpoolu tekmi 3:0 in priboril prvenstvo v plavanju gospodov v prostem stilu na 100 m. V stafetah 4x50 dame in 4x200 gospodje so Splitčani dosegli boljše čase od jugoslovanskih rekordov.

Spor v Mitropa-cupu.

V Budimpešti se je sestal apelacijski komite Mitropacupa in razpravljal o sporu med dunajskim Rapidom in budimpeštanskim Ujpestijem, ki je nastal radi tega, ker v Budimpešti ni sodil nevtralnega sodnika. Apelacijski komite pa je odredil, da se tekma ponovi, dočim je Dunaj računal, da bo verificirana z rezultatom 3:0 za Rapid. Odločitev je izzvala v avstrijskih sportnih krogih velik odpor, Rapid pa je sklenil, da se odpove nadaljnjim tekmovanjem v Mitropa-cupu.

Službeno iz MO.

MO se zahvaljuje reprezentativnemu moštvu, ki je zastopalo barve mesta Maribora v Gradcu, za požrtvovalno igro. — V nedeljo se bo vršila finalna tekma za pokal LNP med ISSK Mariborom in SK Železničarjem ob 16.30 na igrišču SK Maribora. Ob 9. dop. tekma juniorjev Maribor-Rapid na igrišču »Maribora«. Službujoči odbornik ves dan g. Ilovar. — Klubi se ponovno opozarjajo, da morajo k vsaki tekmi delegirati po tri starejše reditelje. Ravno tako morajo klubi na sejah MO prijaviti po dva stranska sodnika. — Prijavi SK Rapida, ki igra v nedeljo v Gradcu in SK Svobode, ki igra v Ljubljani, sta bili sprejeti na znanje in se nastopa odobrita. — Občni zbor MO se predloži radi tehničnih ovir na pondeljek dne 9. t. m. — Tajnik.

Kruna osveta

V Atenah je neki stražnik ustrelil nekega pismonošo, ko se je ta zjutraj preko mostu vračal na pošto. Kakor so dognale poizvedbe, je postal poštni uradnik žrtev krvne osvete, s katero osebno ni imel niti najmanjšega opravka. Ozadje tragedije je že zelo staro. Neki sorodnik pismonoše je namreč svoječasno ustrelil stražnikovega očeta.

Morilec in njegova žrtev izvirata iz province Maine na Petoponezu, kjer vlada še dandanes krvna osveta. Obe rodbini sta bili že 25 let v hudih bojih in je padlo na obeh straneh mnogo žrtev.

Drama se je odigrala sledeče: Pismonoša je šel z nekim svojim sorodnikom proti pošti. Nenadoma ga je ustavil stražnik, ki mu je zaklical: »Stoj! V moji domovini so umorili mojega očeta, jaz bom pa tebe!« V tem trenutku je že počil strel, kateremu jih je sledilo še več in pismonoša se je zgrudil takoj v mlaki krvi mrtve na tla. Po svojem zločinu je skušal morilec pobegniti, vendar pa so ga kmalu izsledili in izročili sodišču, kjer je cinčno izjavil: »Kot olikan človek in kot stražnik moram sicer svoje dejanje obsojati in umora gotovo ne bi smel izvršiti. Toda, ker sem rodom iz province Maine, ne bi mogel več živeti, ako ne bi maščeval kri svojega umorjenega očeta.«

Seveda bo prišlo radi tega umora zopet do cele vrste novega prelivanja krvi.

Posebna kaznilnica za dosmrtno kaznjence

Ameriškem kongresu bo v kratkem predložen zakonski načrt, ki določa, da naj se za dosmrtno kaznjence zgradi posebna kaznilnica. Državni justični komisar je prepričan, da bo to vsekakor najboljše sredstvo, da se enkrat za vselej napravi konec stalnim uporom v kaznilnicah. V newyorških kaznilnicah je sedaj zaprtih že 832 na dosmrtno ječo obsojenih zločincev.

Zavrženi milijoni

General Kohko, bivši šef moskovske policije, je izdal nedavno svoje memoarje, ki so izšli v založbi nekega pariškega knjigarnarja. Med drugim pripoveduje general Kohko sledečo zanimivo zgodbo:

»Nekega dne mi je inspektor Urusov javil sledeči sumljiv dogodek: Že dva dni prisluškujemo v eni izmed kavarn okraja Sokolnik sumljivim razgovorom in pogajanjem dveh oseb, — nekega delavca in nekega gospoda, ki je bržčas uradnik. Delavec bi se rad znebil nekega dokumenta proti odkupnini petdesetih rubljev, dočim mu uradnik nudi za listino le petindvajset rubljev. Dogovorila sta se, da se v isti kavarni jutri ponovno sestane. Mar ne bi bilo na mestu, da posredujemo?«

Kohko je nato odredil, da oba aretirajo in privedejo na policijo. Delavec je bil revno, toda dostojno oblečen.

»Kako se pišeš in s čim se pečaš?«

»Aleksander Ivanov Bogdanov. Mizar sem po poklicu.«

»Kakšen dokument pa prodajaš gospodu? Ali ga imaš pri sebi?«

Delavec je potegnil iz žepa zarumenel papir. Bil je potrdilo moskovske hranilnice iz leta 1811, s katerim je zavod priznal neki stranki vlogo petdeset rubljev. Potrdilo je glasilo na prinosca. Na licu so se še blede odražali grbi iz dobe Aleksandra I. in podpisi umrlih uradnikov.

Bogdanovu je potrdilo prišlo po naključju v roke. Najbogatejši trgovec v Sokolniku je pri njem naročil okvir za dragoceno sveto podobo. Bogdanov pa je nabavil les pri nekem starinarju. Kupil je namreč napol razpadlo omaro iz trdega lesa, ki ga je v svoji delavnici predelal v okvir. Njegov otrok se je igral poleg razbite omare in izvlekel iz nje zložen listek, ki ga je pokazal očetu. Zaman je skušal mizar razbrati zastarelo pisavo, vendar ni zavrzel papirja, temveč je vprašal za svet sosedu, ki mu je pripo-

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 157

Roland, Roland, ti začarani ptiček, če se vrneš v svoje gnezdece, le spomni si, kaj ti prerokujem. V gnezdece, v kletko! Dajmo, ogledimo si to kletko!...

Bralec se je lahko prepričal, da je delalo modrovanje Gvida Džennara možganom policijskega načelnika vso čast.

Še enkrat si je pomel roke, kar je bilo njegova železna navada, ozrl se poslednjikrat v zrcalo, da še enkrat vidi in se prepriča, da ga ni mogoče spoznati; nato je odšel in se napotil proti Olivolskemu otoku. Ni se napotil naravnost. Po svoji navadi je posetil še par breznic in prišel tako tudi k »Zlatemu Sidru«.

Mojster Bartolo Enooki ga je takoj spoznal vzlic njegovemu izpremenjenemu obrazu in mornarski obleki, stopil mu naproti in v smehu oskalil svoje ostre zobe. Bilo je, kakor da se šakal srečava s tigrom in se pripravlja, da mu naredi kompliment.

»Ali veš kaj novega?« je vprašal policijski načelnik.

»Slavno novico vem, gospod Džennaro.«

»Kakšno pa?«

»Strašni Skalabrino, desna roka Rolanda Kandiana, tisti, ki je samo enkrat udaril s pestjo, pa je razbil Most Vzdihljajev...«

»No, le povej!«

»Je mrtev!«

Načelniku beneške policije so se oči zasvetile veselja.

»Če govoriš resnico, Bartolo, si zaslužil s to novico deset cekinov. Povej: ali je res tako?«

»Saj sem ga sam ubil, gospod.«

»Ti!«

»Da, jaz. Prišel je semkaj, pa sem ga našel, da je zaspal... na večne čase.«

»Bartolo, oglasi se jutri pri meni; usluge, kakoršno si mi ti izkazal, je vredno poplačati.«

»In to še ni vse, gospod, Sandrigo...«

»Ne govori mi o njem; ni potreba.«

»Torej ste ga prijeli?«

»Še več; stopil je v našo službo.«

Gvido Džennaro je pustil Enookega vsega bedaste ga od strmenja in planil na prosto; od samega veselja si je mel roke tako burno, da mu je koža kar gorela.

»Skalabrino ubiti!« je godrnjal sam pri sebi; »to je bil mojsterski udarec! Roland, Roland, zdaj si moj!...«

Bližala se je deseta ura, ko je policijski načelnik prišel do Olivolskega otoka. Njegov hitri tek se je izpremenil v umerjene korake; potuhnil se je, plazeč se po senci, neslišno in nevidno kakor pošast.

Tako je došel do obzidja Dandolovega vrta.

Nekaj trenutkov nato je bil onostran zidu. Skočil je z vrha obzidja brez večjega šuma, nego ga napravi list, ki se utrne z višine svojega drevesa.

Gvido Džennaro je ostal kakih deset minut nepremično na mestu, kamor je bil padel; niti dihati se ni upal. Vsenakrog je bila temna noč. Zaprl je bil oči ter osredotočil v ušesih vso svojo silo opazovanja.

Nobenega sumljivega glasu ni bilo čuti.

In zdaj se je polagoma vzravnaval.

»Ali je eno, ali je drugo,« je mislil sam pri sebi. »Ali je Roland tu — potem stečem po deset mož, in on je naš, živ ali mrtev. Ali pa ga ni — potem najdem starega Filipa. Že dolgo bi se rad seznanil s tem bedakom; koristilo bi mi. Naprej!...«

Začel se je plaziti in lezti med grmovjem, ki mu je bila jesen obrala gosto listje.

Dospevši v sredo vrta, je nenadoma obstal; hiša se je bila prikazala njegovim očem. In skozi špranje neke naoknice v pritličju je prihajal tenek žarek luči.

Srce policijskega načelnika je začelo zamolklo utripati.

»Luč, ob tej uri!... Stari sluga gotovo ne čuje sam, v svojo zabavo... Kdo je tu?... Oh, če bi mogel skozi noč in zidovje videti človeka, ki je v hiši... Ne morem ga videti! Naprej!...«

Zopet se je začel plaziti in došel plazječ se do hiše.

Nemogoče je bilo videti karkoli.

Džennaro je prisluhnul.

Klečeč pred tisto naoknico, pritiskaje uho na špranjo, skozi katero je uhajala luč, okamenel kakor brezčuten kip, ne meneč se za nič drugega kakor za glasove notranje hiše, bi bil načelnik beneške policije gotovo vzbudil občudovanje vsakogar, kdor bi ga bil videl v tem trenutku. To ni bil več človek: bila je vtelesena policija na najdeni sledi.

Samo lovski pes, ki mahoma obstane, ko zavoha preganjano divjačino, mora dati človeku pojem, kak je bil Džennaro v tem trenutku.

Minilo je pet minut.

Džennaro se je začel počasi odmikati.

Kdor bi ga bil videl v tem hipu, bi se ga bil prestrašil. Krčevito rezanje mu je pačilo usta. Postal je bil še prožnejši — če je bilo sploh mogoče — in še bolj se je na svojem umikanju zavijal v molk in v temo noči.

Besede, ki jih je uho policijskega načelnika prestreglo nazadnje, so bile te:

»Gospod, ali ostanete nocoj tu?«

»Da, Filipo. Tu ostanem; čutim potrebo po dobrem in mirnem počitku, ki ga najdem morda tu.«

Džennaro je spoznal obadva glasova.

Prvi je bil glas starega Filipa, drugi — Rolandov glas.

Kak drug nespretnost bi se bil izdal s preveliko naglico.

Džennaro pa, ki je porabil četrto ure, da je prišel do hiše, je žrtvoval cele pol ure za pot skozi vrt.

Dospel je do zidu in se vzravnaval.

In to pot, svest si samega sebe, je zamrmral z nepopisnim glasom norega veselja.

»Imam ga!«

V tem trenutku pa je vzrasla poleg njega temna postava; železna roka se mu je spustila na ramo.

Džennaro se ni zdrznil: niti kriknul ni.

Vse sile njegovih možganov so se zbrale okrog edine misli.

Izbežiti se tega napadalca, kdorkoli je, brez najmanjšega šuma.

Roka neznančeva je bila zdrknila z rame na njegovo levo roko in jo stisnila kakor železen primaj.

Džennaro je segel za pas po bodalo.

Toda ni ga imel časa izdreti.

Druga roka neznančeva je padla na njegovo desnico. Načelnik beneške policije je čutil, da si ne more pomagati. Vsak gib mu je bil onemogočen.

Hladnokrvnost ga ni zapustila. Z zamolklim glasom, ki ni prav nič drhtel, je dejal:

»Tisoč zlatov, ako me izpustiš!«

Namesto odgovora je neznanec še hujše stisnil svoje železne roke; njih prsti so se kar zagreblji v Džennaro.

Načelnik policije se je začutil dvignjenega v zrak.

Strašni neznanec, ki ga je bil pograbil, ga je molče odnesel s seboj.

Džennaro se je zdaj poslednjikrat poizkusil rešiti. Toda železni prsti so se še hujše zagreblji v njegove roke, stisnili so jih tako strahovito, da je policijski načelnik zakričal od bolečin.

Neznanec, na rokah z Džennarom, ki se zdaj ni več poizkušal braniti, je naglo prekoračil vrt, došel do hiše in potrkal z nogo na vrata. Vrata so se odprla in v ozkem pramenu luči, ki je padel izza njih, je Džennaro spoznal svojega strašnega in neusmiljenega nasprotnika.

»Skalabrino!« je zamrmral. Glas mu je zamiral, ne od groze ali strahu, nego od brezmejnega začudenja.

Gvido Džennaro, načelnik policije, je bil matematična glava; to se pravi, da je v sleherni okolnosti študiral in prišteval izvire te okolnosti in jih skušal nato izkoristiti v svoj lastni blagor.

Groza ima v sebi nekakšno pijano, divjo poezijo.

Gvido Džennaro pa je bil nasprotje vsake poezije. Bil je duh, ki ni bil vajen izgubljati časa z duševnimi razpoloženji. Še v trenutku svojega smrtnega boja bi bil vohunil, opazoval in kombiniral.

Zato se je zadovoljil s tem, da je dejal sam pri sebi:

(Nadaljevanje sledi!)

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali rokodelnega znanja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kupim 100 dobro strojenih

zimskih polhovih kožic, tudi stare dobro ohranjene. Ponudbe s ceno pod 1. M. na upravo lista. 2112

Zgubil se je mla pes,

volčje pasme, sliši na ime »Čuvaj«. V nedeljo se je oddaljil od doma Dunajski jarek 175, potem se ni več vrnil. Pošten najditelj naj ga odda ali pa naj sporoči lastniku J. Makovec, proti primerni nagradi. 2109

Zaveze, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo senčnike, vezanine, monograme naročite najceneje pri Olgii Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Mirna mlada poročenca

iščeta čisto in zdravo stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje — mestu, v bližini parka ali vili. Plačata večjo vsoto naprej. Ponudbe na »ravo« »Večernika« pod šifro: »Mlada poročenca«. 2102

Čevlarski pomočnik

za fino delo se takoj sprejme. Stalna služba. Mlinska ul. 4. 2111

Zgubil se je mlad pes,

skoraj novo, z 700 Din in raznimi papirji od glavnega kolodvora do Glavnega trga. Ker je izguba občutna, se naproša pošten najditelj, da isto odda proti nagradi v gostilni pri »Stari pošti«, Aleksandrova cesta. 2110

Zlat uhan

sem zgubila od Kamnice do Narodnega doma. Pošten najditelj dobi nagrado. Naslov v upravi lista. 2113

Fotoamaterji! Vse blešči!

Nov električni rotacijski sušilni stroj »Hochglanz« došel. Vaše mokre kopije posušim na »Hochglanz« tekom 3 minut. Fotomeyer, Gosposka 39. 2070

Prodajam kompletno posteljo

in dve otroški postelji. Vrtnjak, Einspillerjeva 26 I. 2108

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno harva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiri z različnimi kombinacijami.

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najbolje kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Vinotoč „Pod vejo“

samo čez cesto, otvorjen od 2. septembra

Wögerer, Krčevina

SOLSKA KNJIGE

kupujte le v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

V MARIBORU

ALEKSANDROVA C. 13

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLACILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

